

1 MAYIS MARŞI'NIN ÖYKÜSÜ

Aydınlık Dergisi, 28 Nisan 2010

Yıldırım Koç

1 Mayıs Marşı'nın ilginç bir öyküsü var.

Rutkay Aziz, 21 Ocak 1996 günü Siyah Beyaz Gazetesi'nde yayımlanan bir söyleşisinde AST'ı anlatırken şunları söylüyordu: "1905 1 Mayıs sahnesi, orada emekçi sınıfı için bir marş düzenliyorsunuz sahnede; bir bakıyorsunuz o marş, ülkedeki işçi sınıfının, emekçilerin 1 Mayıs marşı olarak tarihe kalıyor. Bunun mutluluğunu anlatmak çok zor. Büyük bir onur bizim için."

Gerçekten de AST'ın Türkiye işçi sınıfı tarihine armağanlarından biri, 1 Mayıs Marşı'dır.

1 Mayıs Marşı, Aydınlıkçı Sarper Özsan tarafından yazıldı ve bestelendi.

Mercan Köklü'nün *İşçi Marşları ve Halk Şarkıları* (Alev Yay., İst., 1998, s.85) kitabında marşın söz ve müziğinin Sarper Özsan'a ait olduğu belirtilmektedir. TKP'lilerin Konuk Yayınları'nın *İşçi Marşları* (İst., 1977) kitabında ise söz yazarı olarak Bertolt Brecht'in adı verilmiştir.

Sarper Özsan marşın yazılışının öyküsünü şöyle anlatmaktadır: "1974 yılında Ankara'da Ankara Sanat Tiyatrosu, Maksim Gorki'nin Ana romanından yararlanarak Bertolt Brecht'in oyunlaştırdığı bir yapıtı sahneye koymaya karar vermişti... Tekstin içinde Brecht'in çeşitli sahnelerle ilgili olarak sözleri var. Fakat bir sahne var ki orada söz yoktu. Bu, tarihe Kanlı Pazar olarak geçmiş olan ünlü 1 Mayıs 1905 sahnesi. Brecht, 'işçiler marş söyleyerek sahneye çıkar,' diyor. Ama hangi marş olduğunu belirtmemiş, sözler de yok. Sözlerini de kendim yazarak bir marş bestelemeyi düşündüm. 1 Mayıs marşının sözünü de müziğini de birlikte yapmış oldum. Bir oyun müziği olarak yaptım." (*Aydınlık Dergisi*, 4 Mayıs 2008)

1 Mayıs Marşı ilginç bir biçimde tüm siyasal hareketler tarafından benimsendi. 1976 yılında 1 Mayıs'ın Taksim'de bir mitingle kutlanması gündeme gelince, akla bu marş geldi. Türkiye İşçi Partisi'nin resmi yayın organı olan *Çark Başak Dergisi* bu marşı yayımladı (1 Mayıs 1976 Özel Sayısı, s.11). *DİSK Ajansı*'nin 1 Mayıs 1976 tarihli özel sayısında yer alan 1 Mayıs marşında ise küçük farklılıklar vardır.

Aydınlıkçı Sarper Özsan'ın Aydınlık Gazetesi'nde yayınlanan 1 Mayıs Marşı'nda ise şu kıta da yer almaktadır: "Ulusların gürleyen sesi, yeri göğü sarsıyor; Halkların nasırlı yumruğu, balyoz gibi patlıyor; Devrimin şanlı dalgası, dünyamızı kaplıyor." (*Aydınlık Gazetesi*, 1 Mayıs 1978, s.8.)

1 Mayıs Marşı, aralarında Sarper Özsan'ın da bulunduğu bir grup Aydınlıkçı tarafından bir kaset yapıldı. Ardından Cem Karaca, bu marşı 45'lik plak olarak söyledi. Plajın gelirinin Türkiye İşçi Köylü Partisi'ne verilmesi konusunda anlaşma yapılmıştı. DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası'ndan bir grup, Merter'de düzenledikleri bir gösteride, 45'lik plakları kırdı. Sarper Özsan, Cem Karaca ve plağı basan Gönül Plak Şirketi, Türk Ceza Kanunu'nun 142/4, 159 ve 312. maddelerini ihlal ettikleri iddiasıyla 1978 yılında yargılandılar ve beş yıl sonra beraat ettiler. 1 Mayıs Marşı'nı söyleyen Timur Selçuk ve Selda da yargılandı ve onların davaları da beraatle sonuçlandı (Haber Extra, 30 Nisan 1998, Sayı 32, s.78).

1976 yılında yayımlandığı biçimiyle, 1 Mayıs Marşı aşağıda sunulmaktadır.

Günlerin bugün getirdiği; Baskı zulüm ve kandır; Ancak bu böyle gitmez; Sömürü devam etmez; Yepyeni bir hayat doğar; Bizde ve ülkelerde.

1 Mayıs 1 Mayıs; İşçinin emekçinin bayramı; Devrimin şanlı yolunda; İlerleyen halkın bayramı; Yepyeni bir güneş doğar; Dağların doruklarından; Mutlu bir hayat filizlenir; Kavganın ufuklarından; Yurdumun mutlu günleri; Mutlak gelen gündedir

1 Mayıs 1 Mayıs; İşçinin emekçinin bayramı; Devrimin şanlı yolunda; İlerleyen halkın bayramı; Vermeyin insana izin; Kanması ve susması için; Hakkını alması için; Kitleyi bilinçlendirin; Yurdumun mutlu günleri; Mutlak gelen gündedir

Gün gelir gün gelir; Zorbalar kalmaz gider; Devrimin şanlı yolunda; Bir kağıt gibi erir gider.